

Etički kodeks struke povijesti umjetnosti

Uvodne napomene

Povijest umjetnosti je humanistička disciplina koja se bavi istraživanjem, interpretacijom, valorizacijom i prezentacijom likovnih umjetnosti, arhitekture, urbanizma i oblikovanja prostora.

Ona se djelatno očituje u području znanosti, obrazovanja, zaštite umjetničke baštine, povijesnog prostora, muzejsko-galerijske djelatnosti, likovne kritike, medija i izdavačke djelatnosti.

Povjesničari umjetnosti obavljaju svoje profesionalne obveze kao:

- znanstvenici i istraživači,
- nastavnici u osnovnim i srednjim školama, na visokim školama, akademijama i fakultetima,
- kustosi muzeja i galerija, arhivisti, dokumentaristi i informatičari
- konzervatori u konzervatorskim i restauratorskim i drugim ustanovama,
- likovni kritičari, kritičari arhitekture i gradogradnje, suradnici u vizualnim i auditivnim medijima i urednici.

Sukladno profesiji koju obavljaju, obvezni su poštivati i etičke kodekse koji se primjenjuju u svakoj od navedenih profesija.

Etičke obveze povjesničara umjetnosti

Povjesničari umjetnosti moraju djelovati u skladu s etičkim načelima i sa standardima objektivnosti i stručnosti u svojim znanstvenim i stručnim postupcima.

Znanjem, ponašanjem i javnim nastupima pridonositi društvenom ugledu i priznanju povjesničara umjetnosti i struke povijesti umjetnosti.

Osobno ponašanje

Postupci povjesničara umjetnosti trebaju biti utemeljeni na objektivnim i argumentiranim činjenicama.

Lobiranjem, pretjerano visokim ili niskim ocjenjivanjem ili nekritičkim prenošenjem ekstremno pozitivnih stanovišta krše se etička načela.

Odnos prema kolegama općenito na svim planovima unutar struke, ako i u instituciji u kojoj djeluju treba se temeljiti na osnovnim načelima struke u kojoj povjesničar umjetnost djeluje.

Omalovažavanjem, vrijeđanjem i pogrešnim ili lažnim prenošenjem ili tumačenjem tuđih mišljenja koja se tiču povijesti umjetnosti grubo se krše etička načela Društva.

U raspravama uvažavati različita mišljenja o istoj temi, te argumentirano na znanstvenoj osnovi očitovati svoje mišljenje.

Odgovornost za javnu riječ

Sudjelovanje u raspravama i u medijima, vezano uz probleme kojima se bavi povijest umjetnosti, mora se temeljiti na uvažavanju argumenata, na poštivanju tuđeg mišljenja, na toleranciji i korektnosti u okvirima koji ne remete dostignuća povijesti umjetnosti kao znanstvene i stručne discipline, a sve u cilju postizavanja pune znanstvene ili stručne istine o određenom problemu.

Napisano ili izrečeno mišljenje mora udovoljavati gore navedenom.

Rasprava o pitanjima iz povijesti umjetnosti mora se uvijek voditi tako da se bavi problemom, a ne osobom koja raspravlja o problemu.

Odgovornost za pisanu riječ

Pisani tekstovi koji se bave problematikom povijesti umjetnosti, bez obzira na razinu (znanstveni, stručni, popularni i sl.), moraju iznositi argumentirane činjenice i zaključke koji se temelje na iznesenim i provjerenim činjenicama.

Tuđa mišljenja, iznesena u tekstovima ili drugim oblicima komunikacije, mogu se iznositi jedino ako se precizno navedu, odnosno točno citiraju izvor i autor, a ako su objavljena, tada i puni naziv publikacije, autor, mjesto i godina izdanja, te stranica na kojoj se podatak nalazi. To vrijedi i za podatke iz elektronskih medija.

Objavljeni tekst prilikom ponovnog objavljivanja zahtijeva navođenje izvornika objavljivanja.

Sva dokumentarna građa (nacrti, dokumenti, ilustracije, fotografije i sl.) koja se koristi i objavljuje u pisanim tekstovima mora biti precizno identificirana, uz naznaku zbirke ili gradiva, tako da se može lako pronaći i provjeriti.

Odgovornost u provođenju istraživanja

Povjesničaru umjetnosti mora biti za istraživanje otvorena svaka tema, te dostupna sva građa vezana uz bilo koju temu, bez obzira da li je ista već obrađivana više puta ili nije uopće obrađena, odnosno bez obzira da li je u pripremi ili tijekom istraživanja iste građe od strane drugog kolege istraživača.

Izneseno se odnosi i na rezultate konzervatorskih i restauratorskih istraživanja, koji moraju biti u svakom trenutku svima dostupni u ustanovama u kojima se čuvaju.

Povjesničar umjetnosti koji provodi znanstvena istraživanja na djelima likovnih umjetnosti ili arhitekture mora poštivati integritet djela. Ne smije primijeniti destruktivne metode istraživanja, osim ako ih odobri resorno ministarstvo koje će ocijeniti potrebu takvih istraživanja. Odobrena destruktivna istraživanja mogu se obavljati jedino ako su osigurana novčana sredstva za saniranje oštećenja i sprečavanje daljeg propadanja dotičnog djela.

Sukob interesa

Ukoliko član Društva iz bilo kojeg razloga sudjeluje u odlučivanju o dodjeli sredstava za popravak ili održavanje spomenika kulture koji je u njegovom vlasništvu ili u vlasništvu ili korištenju nekoga od članova njegove uže obitelji, o otkupu djela ili muzejskih zbirki koji su u njegovom ili u vlasništvu nekoga od članova njegove uže obitelji, u dodjeli nagrada ili u žiriranju radova za nagradu ili izvođenje, o dodjeli sredstava za osobnu istraživačku djelatnost

ili objavljivanje knjiga i drugih pogodnosti, a radi se o njemu ili nekom od članova njegove uže obitelji, tada on mora odbiti sudjelovanje u radu toga tijela dok ono o tome odlučuje.

Završne odredbe

Kršenje etičkog kodeksa struke u pojedinačnim slučajevima razrješava Sud časti Društva povjesničara umjetnosti, prema čl. 26 Statuta DPUH.

Ovaj kodeks izrađen je naprijedlog 1. Kongresa hrvatskih povjesničara umjetnosti, a donešen je dana 27. rujna 2006. na Skupštini DPUH i stupa na snagu danom donošenja.